סוגיא - דף יז. - נושא: [אגדתא] אם היה הקדוש ברוך הוא מוכיח את אברהם, יצחק ויעקב, לא היו יכולים לעמוד

סקירה כללית

... מנלן...

סוגיא - דף יז. - נושא: [אגדתא] דור ומנהיגו דומים – מאיזו בחינה?

סקירה כללית

...למסקנא מבחינת כעס לעומת נוח לרצות.

פרק 4 השג יד

משנה - דף יז.

סוגיא - דף - נושא: הסיבה למינוח במשנתנו

סקירה כללית

פירוט למטה.

משנתנו

"השג יד - **בנודר,** והשנים - **בנידר**"

ביאור משנתנו

הסיבה שמשתמשת במונח "נודר" במקום "מעריך" היא שזה לשון הפסוק,

ו"נידר" במקום "נערך" הוא אגב "נודר"

סוגיא - דף יז. - נושא: עני שהעריך את העשיר נותן ערך עני - מנלן

סקירה כללית

פירוט למטה.

משנתנו

... עני שהעריך את העשיר נותן ערך עני

מנלן - דרשה

"אשר תשיג יד הנודר" – תלה בנודר

סקירה כללית

- פירוט באמצעות טבלה מתי הולכים לפי מצב העניות של המעריך או של הנערך והטעם לכך.
- פירוט באמצעות טבלה שנייה לגבי הנודר להביא קרבן של מצורע עני...
- ביאור משנתנו "ובקרבנות אינו כן".

פסוק

- אשר תשיג יד **<u>הנודר</u>** יעריכנו הכהן
- **ואם דל <u>הוא</u> <u>ואין ידו משגת</u>** ולקח כבש אחד אשם...

פירוט-בערכין

בערכין הולכים **<u>לפי המעריך</u>**, בין לחומרא בין לקולא, כדלהלן בטבלה.

טעם

כנ"ל בסוגיא הקודמת, דכתיב "אשר תשיג יד **<u>הנודר</u>**" – תלוי רק בנודר.

תצוגה טבלאית

נערך: / <u>מעריך</u>	עשיר	עני
עשיר	משלם ערך מלא שהרי **הנודר** משיג ידו	משלם ערך מלא שהרי **הנודר** משיג ידו
עני	משלם כהשג ידו [1] שהרי **הנודר** אינו משיג ידו	משלם כהשג ידו שהרי **הנודר** אינו משיג ידו

[1] במקרה שעשיר אמר "ערכי עלי" ועני אמר "מה שאמר זה עלי" - לפי רבי משלם מלא

פירוט-בקרבן

בקרבנות (אשם מצורע) הולכים **<u>רק לחומרא</u>**, כדלהלן בטבלה.

טעם

הטעם שמקילים כששניהם עניים הוא: "ואם דל הוא" – מתייחס למצורע; "ואין ידו משגת" – מרבה את הנודר שהוא עני (כאשר גם המצורע עני).

תצוגה טבלאית

המצורע: / <u>הנודר "קרבנו עלי"</u>	עשיר	עני
עשיר	מביא קרבן עשיר	מביא קרבן עשיר
עני	מביא קרבן עשיר "ואם דל **הוא**" והרי המצורע **אינו** דל [1]	מביא קרבן עני "ואין ידו משגת" – מרבה את **הנודר** שהוא דל (כאשר גם המצורע דל)

[1] לפי רבי אין צריכים "ואם דל **הוא**" לזה כי הרי גם בערכין הדין ככה,

אלא בא למעט מצורע עני ונודר עשיר – שהוה אמינא שהולכים לפי מצב המצורע לחלוטין, אפילו כשהנודר עשיר

משנתנו

"אבל בקרבנות אינו כן..."

ביאור משנתנו

מתייחס לתאים מוקפים מסגרות עבים (עיין בשתי הטבלאות למעלה).

הערה

אינו שייך לפי רבי (כי לפי רבי גם בערכין במקרה זה משלם ערך מלא – היינו כשהנערך עשיר והמעריך עני ואמר "מה שאמר זה עלי").

משנה - דף יז:

סוגיא - דף יז:-יח. - נושא: דין וטעם למקרים בערכין: ① עני והעשיר ② עשיר והעני ③ עני והעשיר ושוב העני

סקירה כללית

יש 3 נקודות זמן שאפשר שהיה עני או עשיר בקשר לערכין (עני נותן רק כהישג ידו).

באמצעות טבלה נציג שלוש שילובים ודיניהם וטעמיהם. (באחד המקרים יש מחלקת רבי יהודה ותנא קמא).

לאחר מכן ניתן סקירה כללית לגבי קושיות ותירוצים על שיטת רבי יהודה

פסוק

"על **<u>פי</u>** אשר תשיג **<u>יד</u>** הנודר"

פירוט

שיטות: / מקרים בזמן אמירה	באמצע	בזמן נתינה	רבי יהודה	תנא קמא
עני		עשיר	נותן ערך עשיר "על פי אשר תשיג **<u>יד</u>** הנודר" – זמן נתינת **ידו**	
עשיר		עני	נותן ערך עשיר "על **<u>פי</u>** אשר תשיג יד הנודר" – זמן אמירת **פיו**	
עני	עשיר	עני	נותן ערך עשיר "ואם מך **<u>הוא</u>**" – עד שיהיה מך מתחילה ועד סוף	נותן ערך עני

קושיות ותירוצים

לא ניכנס לפרטים ניתן רק סקירה כללית:

לפי רבי יהודה הסובר ש"הוא" הכוונה "מתחילה ועד סוף"

הרי יש שני מקומות אחרים שכתוב "הוא" **ואין** דורשים "מתחילה ועד סוף":

1. קרבן מצורע
2. כשרות לעדות

התירוץ ששם יש גזירת הכתוב

אך מדוע כתוב "הוא"?

בגלל ...